

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

PAMFLET
26717

N° 4. 1031

V-5

2674

OPWEKKING

TOT

MILDDADIGHEID.

LEERREDE

OVER

EXODUS XXXV: 20—29!

GEHOUDEN DEN 5^{en} Dec. 1830.

DOOR

P. E. VAN DER ZEE,

Predikant te Andijk.

Te AMSTERDAM, bij

G. WEDDEPOHL.

1831.

FOR THE YEAR 1919

OF THE

IN THE STATE OF

THE

OF THE

1919

THE

OF THE

OF THE

OF THE

1919

VOORBERIGT.

Mogt ik mijne Gemeente opmerkzaam maken op den hoogen nood des Lands, en haar alzoo opwekken tot algemeene Wapening: ik wilde haar ook opwekken tot mildheid.

Ik vond daartoe goed eene collecte te houden, welke dan ook plaats had, na het houden dezer Rede onder het zingen van het GEZANG 72; vs. 1, 2 en 4.

Mogt zij hier doel treffen, het was ook mijn wensch, dat zij onder Gods zegen meer nuts zou sichten. Daartoe ziet zij het licht.

En na de vele liefdadigheid, welke reeds gebleken is, bewege God nog velen, hun offer te brengen op het altaar des Vaderlands.

God zegene deze mijne zwakke pogingen rijkelijk, en behoene dezelve met den besten uitslag.

Andijk, _____

25 Dec. 1830.

V O O R Z A N G.

PSALM 5: 1-3.

Neein, Heer, mijn bange klagt ter ooreſi;
Zie, als 't aan woorden mij ontbreekt,
Wat d'overdenking in mij ſpreekt;
Gewaardig U, uit 's hemels chooren,
Mijn ſtem te hooren!

Sla ieder zucht, mijn hart ontgleeden,
Opmerkend gaë; ſchenk mij 't genot
Uws heils, mijn Koning en mijn God!
Ik zal tot U, met mijn gebeden,
Eerbiedig treden.

Ik zal, door ijervuur aan 't blaaken,
O Heer! bij 't ſcheemrend morgenlicht,
Mij ſtellen voor uw aangezicht;
Oprechte boezemzuchten ſlaaken,
En biddend waaken.

Wanneer wij op de eene of andere wijze
nuttig kunnen zijn, A. H. dan zijn wij zulks
verplicht. Dit bepaalt zich tot alle omſtandig-

heden, tot alle tijden, tot alle menschen, tot den behoeftigsten zoo wel, als tot den rijksten. — Nooit komt dit meer te pas, en wordt dit meer vereischt, dan in tijd van nood, in dagen van gevaar. Wanneer toch kunnen wij beter hulp aanbieden, en heelenden balsam in de wonde storten? Wanneer kunnen wij op nuttiger wijze onze krachten en middelen besteden? Wanneer onze dankbaarheid aan God voor het ontvangene op de ondubbelzinnigste wijze doen blijken, dan bij groote onheilen, bij schier onoverkomelijke rampen? Is het niet, na de vereering van God de eerste pligt, mededeelzaam te zijn, te lijden met hen, die zulks behoeven en verdienen? — Ja T. *hebt uwe naasten zoo lief, als u zelve*, is het gebod van JESUS. En hier komen beide in aanmerking, zoowel de eerste, als de laatste, zoowel de laatste, als de eerste. En wel bijzonder de laatste. Zonder zelfliefsde is er geene belangstelling, geene deelneming. Hoe toch willen wij in het lot van anderen belang stellen, als wij ons eigen lot vergeten? Hoe is er zonder innige deelneming herstel, redding of heil te hopen of te verwachten? —

Edele zelfliefsde moet er dus in ons heerschen, zal er warme belangstelling bij ons gevonden worden in het deerlijke lot, in den be-

jammerenswaardigen toestand van ons dierbaar Vaderland. — En mogten er nog zijn, die er vroeger niet zoo gezet over dachten, dat zij dan in dit uur overtuigd worden. — Die edele deugd moet aangekweekt worden. — Daartoe willen wij u in dit uur opwekken.

God geve daarover zijnen heilrijken zegen en verhoore genadig ons gebed.

TUSSCHENZANG.

GEZANG 28: 3.

Vest in bang' en droeve dagen,
 Al uw hoop op Hem alleen,
 Schroom niet Hem om hulp te vragen
 Vest in bang' en droeve dagen,
 Al uw hoop op Hem alleen,
 Hij kan helpen, Hij alleen.

TEKST:

Exodus 35: 20—29.

„ Doe ging de gansche vergaderinge der
 „ kinderen Israëls uit van voor het
 „ aangezichte Mozes. En zij kwamen,
 „ alle man wiens herte hem beweegde:
 „ en een ieder wiens geest hem vrij-

„ willig maakte, die brachten des Hee-
 „ ren hef-offer tot het werk van de
 „ Tente der t'zamenkomst, en tot al
 „ haren dienst, en tot de heilige klee-
 „ deren. Zoo kwamen dan de mannen
 „ met de wijven alle vrijwillige van
 „ herten: zij brachten haken, en oor-
 „ cierselen en ringen, en spanselen,
 „ alle goudene vaten, en alle man die
 „ een gouden beweeg-offer den Heere
 „ offerde. En alle man bij wien ge-
 „ vonden wierd hemelsblauw en pur-
 „ per, en scharlaken, en fijn linnen,
 „ en geiten-haar, en roodgeverfde rams-
 „ vellen, en dassevellen, die brachten
 „ ze. Alle die een hef-offer van zilver
 „ ofte koper offerde, die brachten het
 „ ten hef-offer des Heeren: en alle bij
 „ welke zittimhout gevonde werd, brach-
 „ ten het tot allen werk des dienst.
 „ En alle vrouwen die wijs van her-
 „ ten waren, sponnen met hare han-
 „ den: en zij brachten het gesponnene,
 „ de hemelsblauwe [zijde,] en het
 „ purper, het scharlaken en, het fijn
 „ linnen. En alle wijven, welker her-
 „ te haar beweegde in wijsheid, die
 „ sponnen het geiten-haar. De overste

„ nu brachten Sardonixsteenen, en vul-
 „ steenen, tot den Ephod, en tot den
 „ borstlap. En specerije, en olie tot
 „ den luchter, en tot de zalfolie, en
 „ tot rookinge welriekende specerijen.
 „ Alle man en vrouwe, welker herte
 „ haar vrijwillig beweegde te brengen
 „ tot al het werk, hetwelk de Heere
 „ geboden hadde te maken door de
 „ hand Mozes: dat brachten de kin-
 „ deren Israëls [tot] een vrijwillig
 „ offer den Heere.”

Er zijn zoo eenige oogenblikken in des men-
 schen leven, T. waarin wij proeven moeten le-
 vereren van onze deugden. — Ik zeg van onze
 deugden; want dan moet het blijken, of wij
 edel en braaf, of wij Godvruchtig zijn; of wij
 edele hoedanigheden en voortreffelijke geneigd-
 heden bezitten, of wij ons van de beste zijde
 doen kennen.

Ja, in die gewichtige oogenblikken, in die
 uren van gevaar moet het blijken, of liefde tot
 God, onzen naasten, en ons zelve in onze har-
 ten woont. Gij bemerkt het zeker, W. H. dat
 wij u geheel willen verteederen en opwekken
 tot mededeelzaamheid. Wij willen u uitlokken

tot gevoellighed. En daartoe biedt de gekozenen Tekst ons overvloedige stof.

Overwegen wij daartoe

- I. De woorden van den Tekst, en geven wij u daarvan de noodige opheldering.
- II. Willen wij u opwekken, naar het voorbeeld der Israëlieten twee gaven te offeren, nu het noodig is. En
- III. dan zal zich uw hart verheugen over het goede, dat gij gedaan hebt.

Daarop schenke God ons zijne hulp, zijnen zegen en den Goddelijken bijstand.

Wanneer wij dit hoofddeel, waaruit de Tekst gekozen is, met een aandachtig en oplettend oog doorloopen, dan bemerkten wij ladelijk in het 4 en 5 vers het Goddelijk bevel.

„Mozes sprak tot de gansche vergadering der kinderen Israëls, zeggende, *dit* is het woord, dat de Heere geboden heeft, als Hij beval: *Neemt van hergene gij hebt een heffer voor den Heer: een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het geven ten heffer des Heeren, goud, zilver en koper,*” en wat daar meer volgt.

En de Tekstverfen melden ons:

„ Toen ging de gansche vergadering der kinderen Israëls uit voor het aangezicht van Mozes. Alle man, wiens hart zich bewoog, en een ieder, wiens geest zich vrijwillig maakte, die bragten den Heer befoffer tot het werk van de *Tent der zamenkomst*.” Deze werd ook *gerigtstent* geheeten, omdat elk die den Heer zocht, die onderwijs, in hetgeen hij doen moest, of beslissing van zijne regtszaak begeerde, zich derwaarts moest begeven: waarom ook daarna de tabernakel aldus is genoemd geworden. — De dienst en de heilige kleederen, waarvan hier gesproken wordt, hadden betrekking op de Priesters.

„ Zoo kwamen dan de mannen en vrouwen, allen vrijwillig van harte, goed gezind, zij bragten haken of armbanden, oorsierselen, ringen en spanselen: alle gouden vaten of juweelen.” Alle deze offers bestonden in goud, en waren dus van de voornaamsten des lands: die, welke nu volgen, waren van lieden van minderen rang. — „ Alle man, bij wien gevonden werd hemelsblauw en purper, scharlaken en fijn linnen,” dat was katoen of boomwol: „ geitenhaar en roodgeverwde lams- en dasenvellen, dat bragten ze.” Die van middelbaren staat offerden zilver, koper en

fitimhout d. i. acacia, alles bruikbaar voor de Tente der zamenkomst, „ En alle vrouwen, „ die wijs van hart waren, „ welke in die kunst bedreven waren, „ sponnen met hare „ handen, en zij bragten al het gesponnene „ aan. En alle vrouwen, wier hart zich be- „ woog in wijsheid, „ die in staat waren iets nuttigs uit te vinden, „ die sponnen het ge- „ tenhaar.” De Oversten, dat zijn, de rijksten en aanzienlijksten, „ gaven edele gesteenten en „ specerijen. En wie niets had, bood echter „ zijnen dienst en zijne handen aan, om zonder „ loon dien arbeid te verrigten, waartoe hij „ bekwaam zou worden geoordeeld.” —

Ziet daar T. eene bereidvaardigheid zonder voorbeeld, eenen ijver zonder wederga, om vrijwillige offers en giften aan te bieden. Niets was hun te kostelijk, niets te groot of te moeilijk. Ieder was even zeer gereed aan den last van den Heer te voldoen.

Doch T. rijst bij u niet onwillekeurig de vraag op :

a.) Wat gaf toch aanleiding, dat wij het volk zoo gewillig de kostbaarste bezittingen, ja, al wat het geven konde, zien aanbrengeu? — Ter beantwoording dezer vraag dienen wij de Geschiedenis een weinig hooger in te zien. Gij weet het wijze plan van God, om den Israëlie-

ten wetten te geven. Daartoe koos God Mozes, eenen man van groote wijsheid, uit. Doch dit was niet het werk van één oogenblik. Veertig dagen bragt Mozes in de nabijheid Gods door. Dit verwijlde hun te lang; zij werden eerst ongerust over Mozes lange afwezigheid, daarna wrevelig, en begonnen eindelijk te morren: zij stonden op tegen Aäron, en eischten Goden van hem. — „Geef ons Goden,” zeggen zij, want wij weten niet wat er van Mozes geworden is.

Aäron, die niet standvastig genoeg schijnt geweest te zijn, en te zwak voor het geschreeuw der oproerigen, willigt hun verzoek in, en belast hun, daartoe hunne oorsierfelen te zamen te brengen. Hij hoopt nog, dat dit offer hun te groot zal zijn. Maar hij bedroog zich. In hunnen dollen ijver voortgaande bragten zij vrijwillig en gaarne het geëischte, waarvan onder Aärons opzicht een gouden kalf vervaardigd werd. — Ik behoef u niet te zeggen, T. dat de taal der misnoegden en nu bevredigden: „dit zijn, ô Israël, uwe Goden, die u uit Egypte verlost hebben,” den Heer grootelijks moesten vertoornen. Hoe! Zou de heilige God deze taal met welgevallen hebben kunnen aadhooren? die weldadige God, die op nieuw werkzaam was voor hun welzijn, door aan

hunne dierbaarste belangen te arbeiden: zou Hij deze daad van roekeloosheid met welgevallen beschouwd hebben? Neen: dat moest Gods misnoegen wekken. En voor dit Ongeloof, en Bijgeloof, voor deze ontevredenheid kon de boete, voor deze ondankbaarheid kon het offer des volks niet te groot, zijn! —

Van daar die groote geestdrift onder het volk van Israël. Van daar dien ijver en lust! Van daar die welwillendheid, om vrijwillig zoo veel te offeren. — Maar het waren dan ook de welgezinden onder hen, G. die met weerszin dat gouden kalf, dien afgod hadden zien oprigten! De schuldigen waren reeds gestraft. Drieduizend waren reeds de slachtoffers van hunnen evelmoed! — Kon het offer, kon dan de boete, kon dan de geestdrift wel te groot zijn T.? Om God dan weder met hen te verzoenen; boden zij zoo vele vrijwillige giften aan.

6.) Doch waartoe moest dit alles dienen? Gij leest het in Mozes last vs. 11 en 21. Het was een heffer tot het werk van de tent der zamenkomst. Die was een beter gedenkteken aan God; eene betere vertegenwoordiging van den Heiligen; een beter toonbeeld van de majesteit en den luister Gods; eene betere herinnering aan Gods groote daden, in Egypte aan

hen bewezen! Dit was eene betere bron van verheuging des harten, van zuiverder, reinen, van Godsdienstiger beginselen.

6.) Het had dus de beste bedoelingen. Had het eerste getrekt, om God te vertoornen, en Hem van hen af te trekken, dit heoffer moest dienen, om hen met God te verzoenen en hen nader tot God te brengen: — om Jehova, in den luister zijner Grootheid, in de Goddelijkheid zijner heerlijkheid te aanschouwen: — om zich te verheugen in den God huns heils: — om hunne dankbaarheid op nieuw te doen blijken. — Daar zouden zij God dienen en aanbidden in zuiverheid des harten, en alle afgoderij afzweren. Daar zouden zij zich geheel aan God en zijnen dienst toewijden en bidden voor afval! Daar moest hunne dankbaarheid voor de groote verlossing blijken! En God zou dit offer met welgevallen aannemen, en zich weder met hen verzoenen!

7.) En bereikte Mozes zijn oogmerk? G. voorzeker. Leest maar, wat in het 36 Hoofdst. vs. 5. 7. staat opgeteekend. — Het volk bracht te veel, meer dan noodig was ten dienst des werks, dat de Heer geboden had te maken. Had die onstuimige en ontevredene hoop vroeger alleen zijne gouden opferselen voor den afgod aangebragt, thans werd al het goud

en zilver, alle edele gesteenten en specerijen, al wat waarde had en gebruikt kon worden, aangebragt: alle handen repten zich, om haren ijver voor den dienst van den eenigen waren God te doen blijken. De nakomelingschap moest het weten, dat er nog dankbare, nog ware vereerders van Jehova gevonden werden: dat er nog Godvruchtigen in Israël zich bevonden, die den dienst van God stelden boven dien van eenen afgod. Allen moesten het weten, dat zij in den hoogen nood, in het groote gevaar, waarin zij zich bevonden, alles over hadden, om den dienst van Jehova te herstellen, en redding aan te brengen. Daarom boden en bragten zij alles aan, wat zij geven konden, niets was hun te lief, niets te dierbaar.

II.

Had dit zoo veel invloed en de gewenschte uitwerking op Israël, W. H. Betoonde het alzoo zijne dankbaarheid en gehechtheid aan God; Bevatten deze woorden alzoo rijke stof tot opwekking. Welaan! volgt dit edel voorbeeld na! — Laat ook uwe dankbaarheid blijken! Laat ook gijl. worden opgewekt door de volgende bijzonderheden, en gevoelt uwe verpligting!

a.) Had het volk van Israël zulke gepaste aanleiding tot zulk een groot offer: wij hebben diezelfde. —

Vermeent gij eenig verschil tusfchen den toestand van Israël, en den uwen op te merken. Hadden er naar uwe meening andere omftandigheden bij hen plaats, en hadden zij alzo eene aanleiding tot milddadigheid, vreemd aan de onze. Was het volk van Israël vroeger oproerig, nu wijs geworden, en zijn wij in dit opzigt niet met hetzelfde te vergelijken. — Laat ons de zaken wel overwegen, G. Het waren niet die oproerigen, niet die kwalijk gezinden, die aanbidders van het kalf. — Neen! het waren de welgezinden, de eenige braven, die het gebeurde met leedwezen aanschouwd, zich daar aan onttrokken, en het als den grootften gruwel in Gods oog verfoeid hadden. Het waren diegenen, welke aan Jehová waren getrouw gebleven. Er mogten sommigen onder geweest zijn, die den onftuimigen hoop gevolgd waren. Het zal dan wel meer uit noodzaak, dan uit eigene beweging geweest zijn, uit vrees van hun leven, of hunne bezittingen te zullen verliezen. — Gij bemerkt G. hoe juist nu de vergelijking is, en op ons kan worden toegepast.

Wij zijn immers aan God, den Vorst en het Vaderland getrouw gebleven. Wij hebben al het

gebeurde met afkeer aangezien, en betreuren nog de ramp, die ons allen getroffen heeft. Wij willen die lenigen, en dat zoeken te bevorderen door onze edelmoedigheid. Stellen wij ons gelijk aan Israël! Ook onze dankbaarheid blijke in onze daden. Want zonder opoffering is er geene redding mogelijk. Is dat het middel in Gods hand, God wil dat middel zegenen!

Werd Israël geroepen tot groote opofferingen. De nood was ook hoog en het gevaar groot. De kwaadwilligen hadden zich Gods gunst onwaardig gemaakt, ja den dienst van den heiligen God pogen te vernietigen. Er moest dus veel hersteld worden. De braven en getrouwen moesten dus hunne belangstelling toonen. Groot moest hunne deelneming in die herstelling zijn. Ook wij worden geroepen, om proeven te geven van onze dankbaarheid en gehechtheid aan God. Is de plek gronds, die God ons ter woning toeschikte, niet dierbaar, niet alles waard, T.? Geene schat zij u dan te groot voor de bewaring van den grond uwer geboorte! Geene aanbieding te vreemd voor de redding en het behoud van dien grond! Ook bij ons is de nood hoog, het gevaar groot. Toont dan uwe deelneming, toont uwe belangstelling, en offert Gode een offer der dankbaarheid! —

b.) Had de eisch van mozes de edelste bedoelingen: die van ons heeft dezelfde.

Was het inzonderheid tot het daarstellen van de Gerigtstent, als een zichtbaar teeken van Gods onzichtbaarheid: moest het leiden tot verheerlijking van God, het moest ook vooral strekken om de verbroke orde en rust te herstellen, en aldus kalme aan de gefchokte gemoederen te hergeven. Wat kan u dan wenschelijker wezen, dan tot zulk een edel doel mede te werken? Wat kan u dierbaarder, wat heiliger zijn, dan ook u, opofferingen te getroosten, welke thans onmisbaar zijn? Kent ge voortreffelijker doel, G.! dan u toe te wijden aan de duurste belangen van het Vaderland? Dat zijn ook uwe belangen? Deszelfs ondergang is uw ondergang, deszelfs behoud ook uw behoud. Alle inwoners des lands hebben eene gemeene zaak, hebben dezelfde belangen, dezelfde wenschen; zij zijn die voor het behoud des Vaderlands. Allen moeten dan ook deelen in de opofferingen. — Geen belang sta u dan in den weg! Gij zijt al den hetzelfde volk, van den grootsten tot den kleinsten! Zelflieffe, die edele dengd, beziele u dan allen. Brengt dan uwe gaven op het altaar des Vaderlands. God zal daarop het zegel zijner hooge goedkeuring drukken! —

c.) Bragt het volk van Israël zoo gewillig

zijne gaven. Ook wij behooren dit te doen. —

Had moets nog naauwelijks den wil van God beketid gemaakt, of was elk, van den aanzienlijksten tot den geringsten, gereed, aan dien wil te gehoorzamen: beijverden zij zich om het zeerst, ware het mogelijk, de eerste te zijn, die door hunne bijdragen hunne zucht tot orde en rust te kennen gaven: droegen die vrijwillige giften het kenmerk van hunne toefadering tot, en verkleefdheid aan God. — Ook wij zijn verplicht gewillig onze gaven ten offer te brengen, ook het onze bij te dragen tot herstelling van rust en orde, tot het behoud van ons zuiver geloof aan God. Want het geldt hier alles. Niet alleen één, of enkelen; — niet alleen het behoud van ééne stad of gemeente, niet alleen het behoud van den Vorst of het Vaderland! — Het geldt hier ieder in het bijzonder, en allen in het algemeen. — Het geldt ieder inwoner, ieders bezitting, ieders eigendom, het geheele Land met den Vorst en het Volk; — het geldt ons leven; — het geldt ook onze onwaardeerbare Godsdienst! Staan wij dan pal in het geyaar, en kaeren wij het door onze eigene krachten! Geene opoffering zij ons daar te groot, geen last zoo zwaar, of wij willen hem torfchen. Moeten wij ons nu soms daarom eenigermate bekrimpen: Naderhand zul-

len weder gunstige jaren, rijke akkerbouw, voordelige opbrengst der landen, gezegende oogst, veel melk en zuivel, u rijkelijk schadeloos stellen! Zóo zal God uwe belangstelling zegenen, uwe opoffering met heil bekroonen! God zal u gedachtig zijn, en uwe gebeden verhooren! — Toont dan M. W. dat gij zelfiefde bezit: dat gij het land, hetwelk God u ter woning schonk, en aan welks behoud ons allen gelegen ligt, bemint, en dat het u naauw aan het harte ligt! Spiegelt u aan Israël; en brengt uwe gaven gewillig ten offer! —

d.) Bragt en deed ieder Israëliet zoo veel hij kon. Welk een spoorflag voor ons allen, G.! Welke liefdadigheid moet er dan bij ons gevonden worden. Bragt de een goud, zilver en edele gesteenten, de ander kostbare stoffen, een derde zilver, koper of acacia's. Vond men alzoo in alle standen opgewektheid en ijver, om werkzaam te zijn tot het bevorderen van MOZES doel. Was die edele gezindheid zoo wel onder de vermogendsten, als onder de behoeftigsten. Hoe zeer past het ons dan G. ook onze vermogens aan te wenden tot een waarborg voor ons bestaan. Ook *ons* goud en zilver, ook *onze* juwelen, en wat ook maar waarde moge hebben, moeten wij geven. — Kunnen wij het Vaderland nog redden en be-

honden door goud en zilver, is deszelfs ondergang nog te voorkomen door opoffering van al wat ons dierbaar is. Welaan! onze keuze zij gedaan! Wij willen alles opofferen. Niets is ons meer te heilig. Want met het behoud of het verlies des Lands, staan of vallen, leven of sterven wij! —

e.) Bereikte mozes zijn oogmerk: — Ook wij wenschen, dat dit doel zal treffen! — Die stem van God door mozes gehoord, is ook tot ons gekomen; ook ons is zij dierbaar. Aan die stem Gods willen wij gehoor geven; en blijken doen, dat wij nog vastheid, nog standvastigheid, nog opregtheid en onderlinge liefde bezitten. Betoonen wij dan, dat wij Gode gezind zijn: dat nog onder ons de voorvaderlijke deugden wonen; edele braafheid, vroomheid mit een oprecht hart; Godsvrucht uit een ongewensd genood; mildadigheid en gevoeligheid voor het leed van anderen. — Waar toch is een land, zoo bekende door zijne edelmoedigheid, als Nederland? — Noemt het mij T. 77. Staafte dan op nieuw dien voorvaderlijken roem, en toonen wij, dat wij nog niet verbasterd zijn. En twijfelt gij nog? Gij zijt toch geene vreemde in de geschiedenis van uw eigen Land! Getuige slechts, om één uit duizenden te noemen; het jaar 1813, en gij zult gepoedelijk aan

die stem van God gehoorzamen, en hare gaven ook nu vrijwillig offeren. Geefst dan met een onverdeeld hart: met liefde tot God, uwten naasten en u zelve, en bidt God om zijne zegen daarover.

Zingt intusschen uit

GEZANG 72: vs. 1, 2 en 4.

Wel hem, die zich verstandig draagt,
 Waar d'armoe' zit te kwijnen,
 Of, waar z' in 't donker kermt of klaagt,
 Een' straal van troost doet schijnen,
 Wiens hart om 's naasten lijden bloedt,
 En die hem graag, met raad of goed,
 Uit al zijn magt wil helpen.

Wil ons op aard, ontfermend God!
 Voor broodsgebrek bevrijden,
 Maar geef, dat w' uit een ruimer lof
 D'ellende mild verbljden:
 Och! laat ons elk in nood of pijn,
 Of armoe' straks ter hulpe zijn,
 En Jezus voorbeeld volgen.

Maak ons volvaardig op hun klagt,
 Tot hulp in hunne smarte,
 En, zoo 't ons ooit ontbreekt aan magt,
 't Ontbreekt ons nooit aan 't harte;
 Elk liefdewerk word' in uw kracht,
 In uwten naam, door ons volbragt,
 Dan zal het God behagen.

III.

Hebt ge nu aan de stem van God gehoor gegeven, de keuze van uw hart ingewilligd, en vrijwillig rijke gaven geöfferd voor het behoud des Lands.

Dan zal zich uw hart verheugen over het goedè, dat gij gedaan hebt. Hiermede willen wij besluiten.

Hebben alzoo mijne geringe en zwakke pogingen mogen strekken om u op te wekken tot gevoeligheid; mogten zij invloed op uwe harten uitoefenen, en u bewegen tot aankweeking dier onschatbare deugd: Zelfliefe! God schenke daarover Zijnen dierbaren zegen. Hij doe u allen deelen in dat zalig zelfgevoel van te hebben welgedaan, van uwen pligt te hebben betracht: kent ge edeler voldoening, zaliger gevoel, T.? Neen: gij stemt allen voorzeker in hetgene Jezus eenmaal zeide, vooral met opzigt tot onze dagen: „*het is zaliger te geven, dan te ontvangen.*” En welke deugd heeft grooter belesoning te wachten? Jezus zegt: „*Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden. Hun loon is groot in den hemel.*” Welk een onuitprekelijke

troost voor het gevoelige hart! Welk eene belooning. M. V. voor eene deugd, welke wij toch verplicht zijn te betrachten! Hoe gelukkig, om anderen te verplichten, hoe genoegelijk om het Vaderland aan zich te verbinden. SALOMO had wel regt, als hij zeide: „*Een ieder is een vriend van den genen, die giften geeft.*” Verheugen wij ons over dat onwaardeerbaar voorregt, dat wij het vermogen bezitten, dat wij dat kunnen doen. Het is een voor smaak van die gezuiverde vreugde, welke God den barmhartigen en weldadigen bereid heeft. Zoo wil God reeds hier op aarde aan Zijne schepelingen heil verleenen. — Ook dik zijn genoegens van het leven, welke ons niemand ontrooven kan; zij schenken ons de ware tevredenheid des harten. Wij worden gestemd voor zulke gedachten en gevoelens, waarmede de Dichter bezield was, als hij in verrukking uitriep: „ik zal u offeren eene offerande der dankzegging, en den naam des Heeren aanroepen. Ik zal den Heer mijne geloften betalen, nu in de tegenwoordigheid van al zijn volk in de Voorhoven van het huis des Heeren.” (a). Dan offeren wij ook met DAVID „offeranden des gerechtigheid, en vertrouwen op den Heer.” (b)

(a) Ps. 116: vs. 17—19.

(b) Ps. 4: vs. 6.

Overal, waar wij ons bevinden; maar vooral in Gods bedehuis, ondervinden wij die genoegens, welke de kinderen van Korah mogten smaken, en hen vol gevoel des harten deden uitroepen: „ô God! wij gedanken Uwer weldadigheid in 't midden Uwes Tempels.” (a)

Welk eene uitnemende stof tot vreugde, daar het de bron is van de reinste genoegens! Zoo mag de sterveling zich hier bij voorraad verheugen! — Op onze daden moge het zegel van reinheid en zuiverheid niet kunnen gedrukt worden. Onze beste daden mogen voor God als een wegwerpelijk kleed zijn. Onze daden mogen nog het floers van onzuiverheid en onreinheid dekken, en wij ons zoo vaak aan on dankbaarheid schuldig maken. Toch verheugen wij ons, als wij hebben wel gedaan. Hierdoor betoonden wij onzen terugkeer tot God, en ons opregt berouw met de belofte van God voortaan dankbaar te zullen zijn voor vroegere verlossingen. Zoo kan alleen de boven den Jood bevoorregte Christen denken, spreken en handelen! Zoo mag de Christen roemen in God! Verheugen wij ons dan, G. dat wij eenen God aanroepen, die heilig, langmoedig,

(a) Pf. 48: vs. 10.

genadig en ontfermend is! Danken wij God,
 dat Hij ons uit de duisternis geroepen heeft
 tot zijn wonderbaar licht! Verheugen wij ons,
 dat wij eenen Vader in den hemel hebben,
 die liefderijk is en gaarne vergeeft! Verheugen
 wij ons, dat wij eenen Verlosser in den
 hemel hebben en op aarde mogen verheer-
 lijken, die de barmhartigheid zelve is, die
 ons van het eeuwig verderf verlossen, en onze
 bede verhooren wil! Amen.

N A Z A N G.

GEZANG 68: 3-5.

Wat wij hebben, of vermogen,
 Wat ons lief is, wat ons lust,
 Al 't begeeren onzer oogen
 Ons genoeg, onze rust,
 Wat men denke, spreke, doe,
 Alles hoort den Hemel toe.

Niets met al, niets zijn wij waardig;
 Eischt Gij dan uw giften weér,
 Nimmer is dit onregtvaardig,
 Alle ding behoort zijn' Heer!
 Leendet Gij ons eenig goed,
 't Was uit goedheids overvloed.

28 LEERREDE EXODUS 35: 20—29.

U te danken zijn wij schuldig,
Maar ook, eischt Gij ons iets af,
Niets te weig'ren ongeduldig;
't Keert te rug tot Hem, die 't gaf;
Gij, o Heert! zoo wijs als trouw,
Weet best, wat ons schaden zou.

